

XAVER

časopis banskobystričských bohoslovcov
ročník XVIII. 2/2011

*„Ustanovil ich, aby boli s ním a aby ich posielal kázať
s mocou vyháňať zlých duchov.“ (Porov. Mk 3, 14-15)*

**Novokňazi
Čas so svätými
Deň blahorečenia**

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského v Badíne

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník: XVIII.
číslo: 2/2011

šéfredaktor
Jozef Benčat

jazyková korektúra
Mgr. Dušan Rončák

teologický poradca
ThLic. Ján Viglaš

technické spracovanie
Marián Husár, Jozef Benčat

predná obálka:
diakonská vysviacka 2010
coverfoto: Dominik Jáger

adresa redakcie
Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

tel: (+421) (0) 484182602
e-mail: redakcia@xaver.sk

web: www.xaver.sk
bankové spojenie časopisu
0434002927/0900
cirkevné schválenie
Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98
tlač: LÚČ Bratislava

ISSN 1335-2628

Neoznačené foto v časopise je zo seminár-
neho archívu a internetu.

Z OBSAHU

<i>Spomienka na otca Petra</i>	8
<i>Čas so svätými</i>	12
<i>Novok azský trojlístok</i>	14
<i>Cyrilo-metodská úcta v Selciach</i>	16
<i>De blahorečenia Jána Pavla II.</i>	22
<i>Pravý a falošný humanizmus na filmovom plátne</i>	24

šéfredaktor
Jozef Benčat

redaktor
Ján Uhnák

redaktor
Dušan Rončák

distribúcia
Marek Melich

redaktor
Peter Lupták

redaktor
Peter Piš

redaktor
Marián Juhaniak

redaktor
Michal Válka

redaktor
Marián Husár

Milí čitatelia!

S blížiacim sa koncom akademického roka sa nám určite myšlienky upierajú k letu, k prázdninám a k času oddychu. K obdobiu, v ktorom na chvíľu opustíme identitu študenta či učiteľa...

Jednou z trendových tém posledného obdobia je ochrana osobných údajov, pretože spoločnosť chce chrániť osobnú identitu každého človeka. Asi nikto z nás nie je nadšený, keď niekde odhalia informácie, ktoré by sme radšej zachovali v súkromí. Rovnako pri dosahovaní niektorých našich túžob radi schováme kúsok zo svojej identity, aby sme azda niečo nepokazili, nevyznegli trápne a neznemožnili tak dosiahnutie vysnívaného cieľa.

V hĺbke nášho srdca sa však neskrýva iba túžba po stabilite, istote, úspechu či uplatnení, ale – ako spomína svätý otec Benedikt XVI. v poslanstve k 26. svetovému dňu mládeže 2011 – je tu aj túžba prekročiť bežný život, pretože človek je stvorený pre niečo veľké, pre nekonečno. Túžba objaviť život v jeho veľkosti a kráse. Túžba žiť v láske, radosti a pokoji. Táto túžba po zmysluplnejšom živote svedčí o tom, že Boh nás stvoril, že nesieme jeho otlačok. On svoj osobný údaj neskrýva, stvoril nás na svoj obraz, vložil do nás svoju pečať, a preto v nás spočíva túžba po vznešených veciach, po láske, radosti a pokoji, túžba po pravom živote.

Okrem trendu ochrany osobných údajov môžeme v našej spoločnosti pozorovať aj trend vylúčiť Boha z verejného života a považovať vieru iba za súkromnú záležitosť. Benedikt XVI. v spomínanom poslanstve hovorí o určitej strate pamäti, ktorá, ak aj nie je úplným odmietnutím kresťanstva, je popretím pokladu prijatej viery, čo môže viesť až k strate našej najhlbšej identity. Preto nás, a predovšetkým všetkých mladých ľudí, pozýva v auguste tohto roka do Madridu na Svetový deň mládeže, aby sme objavili prameň našich najhlbších túžob, zakorenili sa v Kristovi, vybudovali na ňom základy svojho života a upevnili sa vo viere (porov. Kol 2, 7).

Prajem všetkým Vám, čitatelia časopisu Xaver, aby sa celý čas prázdnin niesol v snahe objavovať prameň vašich najväčších túžob, aby ste v duchu svetového stretnutia mládeže boli kresťanmi, ktorí sú živým svedectvom o sile viery prejavenej v láske. Kresťanmi, ktorí sú umelcami pokoja, budovateľmi spravodlivosti a podnecovateľmi ľudskejšieho sveta.

ThLic. Martin ĎURAČKA
vyučujúci pedagógiku

NEWS

Okruh akademického roka 2010/2011 sa pomaly, ale isto uzatvára a jeho záver nám priniesol niekoľko všedných i nevšedných udalostí. Výber z nich vám ponúkame v nasledujúcich riadkoch.

DIAKONSKÁ VYSVIACKA V RÍME

Na Veľkonočný pondelok, 25. apríla 2011, prijal v rímskej Bazilike Santa Maria sopra Minerva diakonskú vysviacku bohoslovec Milan Tomaga (na obrázku posledný zľava). Ten v rokoch 2005 až 2009 študoval v našom kňazskom seminári Badíne a od akademického roka 2009/2010 pokračuje v štúdiách na Gregorovej univerzite v Ríme. Ubytovaný je v Írskom kolégiu a práve preto sa jeho svätiteľom stal írsky biskup Seamus Hegarty z mesta Derry. Diakonská vysviacka v meste apoštolov sv. Petra a Pavla je aj podľa svätenca veľkou Božou milosťou. Novobanský rodák sa svojimi biblickými štúdiami pripravuje na pôsobenie v službách Ban-

skobystrickej diecézy, podobne ako to pred niekoľkými rokmi absolvoval aj bibliista SSDr. Blažej Štrba, pôsobiaci u nás v Badíne.

ROČNÍKOVÉ VÝLETY

Cestovanie, oddych, relax, zábava, ale i poznávanie zaujímavých pamätihodností Slovenska patria k ročníkovým výletom, ktoré sa uskutočňujú dvakrát počas jedného akademického roka, a to v novembri a máji. Májové výlety sa tohto roku uskutočnili už 30. apríla 2011. V ten deň sa seminár začal postupne vyludňovať. Ako prví odišli už v piatok popoludní štvrtáci, aby načerpali sily do ďalších štúdií počas víkendu na chate v Ábelovej pri Lučenci. Prváci sa vydali v sobotu ráno na turistickú trasu cez Majerovu skalu neďaleko Starých Hôr a druháci zas dali prednosť kultúrnemu obohateniu v kolíske kresťanstva stredovýchodnej Európy – Nitre. Ostatní študenti absolvovali príjemne strávenú sobotu vychádzkami do blízkeho i vzdialenejšieho okolia. Tieto ročníkové výlety majú dva hlavné ciele: regeneráciu síl a upevnenie ročníkového spoločenstva, čo sa celkom iste podarilo realizovať aj v poslednú aprílovú sobotu 2011.

SPEVÁCKY ZBOR Z ARGENTÍNY

V rámci XVI. ročníka medzinárodného festivalu vysokoškolských a stredoškolských speváckych zborov pod názvom *Akademická Banská Bystrica* účinkoval 8. mája 2011 v seminárnej kaplnke v Badíne spevácky zbor *Coro vocacional de la Universidad Nacional de San Juan* z Argentíny pod taktovkou Jose Dominga Petracchiniho. Počas hudobného predstavenia odzneli známe skladby *Cantate Deo* či *Ave verum*, ako aj spevy ordinária svätej omše obohatené argentínskymi národnými prvkami. Podľa slov nášho rektora Jána Viglaša zboristi obohatili maliarsku a sochársku krásu sakrálného objektu krásou hudobnou, čo privedlo k upevneniu viery a povzneseniu ducha.

DOBRY PASTIER

Už po desiaty raz putovali na Štvrtú veľkonočnú nedeľu, 15. mája 2011, bohoslovci do farností Banskobystrickej diecézy. Štvrtá veľkonočná nedeľa sa svojim obsahom zameriava na tematiku Krista – Dobrého pastiera – a na tých, ktorí ho nasledujú v kňazstve. Veriaci sa v tento deň modlia aj za nové kňazské

povolania a stretávajú sa so študentmi teológie. Na pozvanie miestnych správcov farností sme navštívili Modrý Kameň, Trnovec, Kláštor pod Znievom, Senohrad a Šahy. V spolupráci s kňazmi sme pripravili bohatý program, ktorého súčasťou boli svätej omše, diskusie, svedectvá i športové aktivity s mladými. Tak sme mali možnosť navštíviť tých, ku ktorým budeme o niekoľko rokov poslaní, aby sme boli, ako nám to pripomenul Svätý Otec Benedikt XVI. pred rokom pri návšteve Ríma, verní Kristovi, ktorý nás volá, aby sme veľkodušne slúžili v bratoch a sestrách.

TE DEUM

Slávnostnou bohoslužbou, počas ktorej zaznel ďakovný chválospev *Te Deum*, sa 10. júna 2011 oficiálne ukončil v našom kňazskom seminári akademický rok 2010/2011. *Te Deum* bolo poďakovaním študentov i učiteľov za Božiu pomoc v uplynulom akademickom roku, ale aj za nových absolventov, ktorí budú slúžiť vo farnostiach na rôznych postoch a funkciách ako kňazi, katechéti či pastorační pomocníci. Po svätej omši, ktorú celebraval otec biskup Rudolf Baláž v seminárnej kaplnke, pokračoval v aule seminára program odovzdávaním vysokoškolských diplomov študentom denného i diaľkového štúdia.

Do letných dní vám prajeme mnoho slnka, zábavy i oddychu, ale i duchovného občerstvenia, ktorého prostriedkom sa môžu stať aj nasledujúce články. Dovidenia v novom školskom roku!

O počiatkoch kresťanstva u našich predkov

Doba, keď u našich slovenských predkov zapúšťalo kresťanstvo svoje korene, je pre celkový vzťah ku Kristovmu evanjéliu, kultúre, ale aj vzťahom k najstarším dejinám veľmi dôležitá.

V posledných približne pätnástich rokoch, a ešte osobitne v čase od prelomu tisícročí, sme svedkami čoraz častejších archeologických objavov, ktoré nám stále lepšie osvetľujú pohľad počiatky kresťanstva u našich predkov. Takto sa viac-menej dopĺňajú, spresňujú alebo prehodnocujú doterajšie názory archeológov a historikov. O tom, že je to skutočne tak, svedčí aj najnovší nález včasnostredovekej drevenej sakrálnej stavby pod podlahou murovaného Kostola sv. Juraja, ktorý stojí v Kostol'anoch pod Tribečom (obec sa nachádza medzi Nitrou a Zlatými Moravcami).

Až do roku 1949, keď sa v Starom Meste pri Uherskom Hradišti na dnešnej Morave uskutočnil prevratný objav základov prvého murovaného veľkomoravského kostola, sa predpokladalo, že v 9. storočí sa na území Veľkej Moravy nachádzali len drevené stavby. Bol to prvý zo série objavov základov početných sakrálnych murovaných stavieb z územia dnešnej Moravy a Slovenska. Aj kostol nitrianskeho kniežaťa Pribinu, vysvätený salzburským arcibiskupom Adalramom okolo roku 828, bol dovtedy pokladaný za drevenú stavbu skromnejších rozmerov. Podobný prevratný objav sa udial v roku 2004, keď archeologický výskum potvrdil, že kostolík svätej Margity Antiochijskej, ktorý stojí v Kopčanoch na Záhorí, je pôvodnou sakrálnou stavbou z obdobia Veľkej Moravy, a teda prvým stojacim kostolom z 9. storočia z čias Veľkej Moravy. Samotné murované sakrálne stavby sú dôkazom vyššieho stupňa dosiahnutého pokresťančovania. Popri nich v 9. storočí jestvovali aj drevené sakrálne stavby, či už na kamennej podmurovke, ako napríklad v Skalke nad Váhom (objavený v 90. rokoch minulého storočia), kde neskôr pôsobili svätí pustovníci Andrej-Svorad a Beňadik, alebo celodrevené, ako napríklad drevený predchodca dnešného murovaného Kostola sv. Juraja v Kostol'anoch pod Tribečom.

Novším výskumom sa potvrdilo, že počiatky Kostola sv. Michala v Dražovciach, ležiaceho neďaleko Nitry na skalnom ostrohu

Kostol sv. Juraja v Kostol'anoch pod Tribečom pochádza z doby vzniku Uhorského kráľovstva.

Kostolík sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch je pôvodnou stavbou z obdobia Veľkej Moravy.

nad obcou, ktorého silueta je dobre známa, pretože bola zobrazená na päťdesiatkorunovej bankovke Slovenskej republiky, siahajú prinajmenšom do 1. polovice 11. storočia. Kostol sv. Juraja v Kostolčanoch pod Tribečom je ešte zaujímavejším objektom, ktorý neustále prekvapuje novými skutočnosťami. Múry doteraz stojacej stavby boli posledným archeologickým výskumom pred pár rokmi bezpečne datované do prvého alebo druhého desaťročia 11. storočia, teda krátko po vzniku Uhorska, no na základe viacerých náznakov je stále viac pravdepodobný aj ich starší pôvod. A navyše, samotnú kamennú stavbu predchádzala sakrálna stavba postavená z dreva.

Popri kostoloch nám počiatky príchodu kresťanstva k našim predkom stále lepšie osvetľujú hmotné nálezy. Na prvom mieste sú to bronzové pozlátené plakety a tiež zvony či ich časti a iné predmety s kresťanskými znakmi z veľmi významného náleziska na stredovekom hradisku pri obci Bojná (okres Topoľčany), kde pre pár rokmi začal a stále pokračuje archeologický výskum. Početné nálezy z Bojnej výrazne posunuli a rozšírili naše vedomosti o počiatkoch christianizácie u nás z doby začiatku 9. storočia ešte pred príchodom sv. Cyrila a Metoda. Unikátny je aj závesný krížik z obce Dojč (okres Senica) z 9. storočia a ďalší kríž pochádzajúci z Horných Orešian (okres Trnava) z 2. polovice 8. storočia, ktoré rozširujú nálezový fond krížov z raného stredoveku na Slovensku. K veľmi zaujímavým patrí aj objav hlaholských písmen na črepe keramiky, nájdený v roku 2009 v sídle Pribinu v Blatnobre, ktoré ležalo pri jazere Balaton v dnešnom Maďarsku. Doteraz sa totiž

Zvon so srdcom z Bojnej

Pozlátená bronzová plaketa nájdená pri obci Bojná

nič podobné pri archeologickom výskume nenašlo a hlaholské písmo bolo známe len z listinných pamiatok. Tiež ide najpravdepodobnejšie o najstarší dochovaný zápis hlaholiky.

Skúmanie našich počiatkových dejín je pre náš kresťanský a kultúrny rozvoj veľmi dôležité. Naše znalosti o tomto období neostávajú len na jednom bode, ale predovšetkým zásluhou archeológie sa neustále rozširujú. Vďaka týmto novým faktom môžeme lepšie sledovať a chápať priebeh príchodu a prijímania Kristovho evanjelia medzi našimi predkami.

Peter BALÁŽ, diakon, 6. ročník

Srdečne Vás pozývame na stretnutia cyklu **Slovom žalmu k jubileu**, ktorých obsahom je okrem výkladu žalmov aj historický exkurz zameraný na počiatky kresťanstva na našom území v 9. storočí. Po letnej prestávke sa najbližšie stretnutie uskutoční **19. septembra 2011 o 19.30** v priestoroch Kňazského seminára.

Viac na: www.xaver.sk

Spomienka na otca Petra

Štvrtá veľkonočná nedeľa, ktorá má prívlastok Dobrého pastiera, nás pobáda k úpenlivejšej modlitbe za svojich duchovných otcov. Koncom júna, presnejšie 29. júna 2011, sme si pripomenuli nedožitú 90. narodeninu Mons. Petra Dubovského. Tieto dve skutočnosti ma podnietili k nasledovnej spomienke na otca Petra.

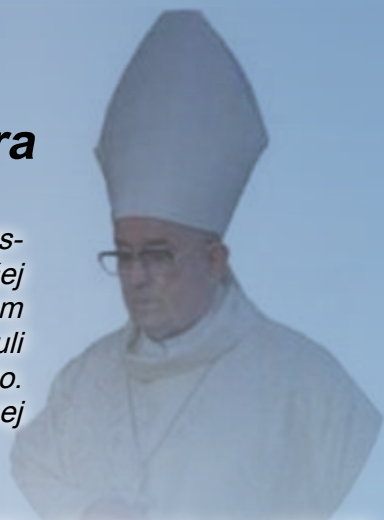
Otec

Keď som sa pred tromi rokmi spolu so svojím terajším spolužiakom Jurajom Ondrušom zúčastnil pohrebu Mons. Petra Dubovského, ostalo vo mne rezonovať jedno jediné slovo – otec. Mnohí jeho známi, z rehole jezuitov i farníkov z Radvane, s ktorými sme sa viezli v autobuse, si na neho spomínali vo svojich svedectvách nielen ako na biskupa, ale predovšetkým ako na otca, ktorý ich vedel kedykoľvek vypočuť a podať im veľmi rozvážnu a otcovskú radu. Jeho prístup k ľuďom však nebol konaný „ex cathedra“, ale s úžasnou pokorou, s ktorou sa vedel skloniť ku všetkým ľuďom, s ktorými zdieľal aj ich osud. Za svoju jednoduchosť a pracovitosť vďačil roľníckemu pôvodu i neľahkým podmienkam v Pomocných technických práporoch (PTP). Ja sám patrím k jeho duchovným deťom, pretože od deviatich rokov som mu ministroval vo filiálke radvanskej farnosti, na Fončorde, kde popri svojej biskupskej činnosti duchovne a pastoračne vypomáhal so všetkým, čo k tomu patrí. Slúžil sväté omše,

spovedal, pripravoval na sviatosti, krstil, sobášil aj pochovával. Osobitne si však pamätám aj na miništrantské stretnutia v radvanskom kostole, kde nám veľmi trpezlivo vysvetľoval liturgické pravidlá.

Život

Peter Dubovský sa narodil sa narodil 28. júna 1921 v Rakoviciach, vo farnosti, z ktorej pochádzal aj biskup Štefan Moyses. Ako šesťročnému mu zomrel otec. Ako jedenásťročný už samostatne oral. Rodinné korene sú zachytené aj v jeho biskupskom erbe, na ktorom je znázornená orba a jej nevyhnutná súčasť v podobe Božieho požehnania. „Ľudovku“ navštevoval v Rakoviciach a „mešťianku“ vo Vrbovom. Hoci uvažoval nad vstupom k verbištom, pri vstupe k jezuitom zohralo svoju úlohu aj stretnutie s podomovým predavačom „Lacným Jožkom“, ktorý mu povedal o jezuitskom internáte v Trnave. Gymnázia teda absolvoval v Trnave, Ružomberku a Kláštore pod Znievom.

Povestná barbarská noc ho zastihla v trnavskom kolégiu. Ako jezuitov ich vojaci pokladali za najnebezpečnejšiu skupinu, ktorej dávali za vinu aj upálenie Jána Husa. Nastúpil do PTP, kde však po svedomitej práci dostal na Vianoce 1950 dovolenku, počas ktorej tajne prijal kňazskú vysviacku z rúk Kajetána Matoušku. Časom sa vypracoval na ekonóma v pražskom podniku Konstruktiva. Počas pobytu v Prahe sa venoval vysokoškolákom. 18. mája 1961 ho Dominik Kalata vysvätil za biskupa. V tej dobe prijatie takej hodnosti nebolo výsadou, ale skôr ohrozením života. To sa mu v roku 1962 stalo aj osudným. Jedenásť vyšetrovateľov ho poslalo na šesť rokov väzenia. Od roku 1969 pôsobil v Banskobystrickej diecéze ako kaplán

a neskôr ako správca farnosti v Novej Lehote a v Handlovej. Bol vynikajúcim duchovným vodcom všetkým, ktorí ho navštevovali, o čom svedčia aj tri desiatky svätencov, ktorých vysvätil v čase prenasledovania Cirkvi. Horlivá apoštolská činnosť Mons. Dubovského sa však mohla naplno rozvinúť až po roku 1990. 12. januára 1991 ho bl. Ján Pavol II vymenoval za pomocného biskupa Banskobystrickej diecézy. V tom istom roku začal vykonávať aj funkciu predsedu Spolku sv. Vojtecha. Pedagogicky pôsobil na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity a na Teologickom inštitúte v Badíne. V rokoch 1993 – 1997 bol generálnym vikárom v Banskej Bystrici a v rokoch 1995 – 2000 generálnym sekretárom Konferencie biskupov Slovenska. Od roku 2005 žil na odpočinku v senioráte Spoločnosti Ježišovej v Ivanke pri Dunaji, kde 10. apríla 2008 zomrel. Pochovaný je v krypte trnavskej katedrály.

Odkaz

Jeho posledná koncelebrácia s Mons. Balážom je spojená s posviackou Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici – Belvederi 6. apríla 2008. O štyri dni potom si ho sám milosrdný Otec povolal do domu, kde Boh pre nás všetkých od vekov pripravil miesto. Jeho odkaz vyjadril aj Mons. Rudolf Baláž v homílii počas zádušnej bohoslužby 15. apríla 2008 v banskobystrickej katedrále, keď sa o ňom vyjadril ako o človeku veľkých duchovných kvalít: Otec Peter „bol statočný a múdry kňaz. Vo svojej minulosti zažil obdobie Hitlera i komunizmu. Sedávali sme pri ňom ako učni so svojim vzácnym prorokom, ktorý už mal za sebou výrobu, väzenie a všetky vtedajšie metodické ‘stáže’ ateistického systému. Ja sám, ako biskup, som sa od neho veľa naučil. Chceme veriť, že mi bude pomáhať, aby sme raz obaja mohli byť pred Božou tvárou spolu, tak, ako tam spolu patríme.“ Za jeho otcovský prístup, apoštolskú horlivosť a obdivuhodnú vytrvalosť, ktorú mal v biskupskom hesle „Buď verný až do konca“ sú mu aj dnes vďačné všetky jeho duchovné deti.

Michal VÁLKA,
2. ročník

1. sv. prijímanie

primície

Ján Pavol II.

pohreb

TEMPUS EST ... Nastal čas ...

Aký čas? Čas dovoleniak, prázdnin a vytúženého oddychu. Čas letných prázdnin. Pre školopovinných opäť dva mesiace voľna a pre pracujúcich čas čerpania dovoleniak. Čas sladkého ničnerobenia, leňošenia... Alebo nie?

Všetko má svoj čas. Svoj čas má pracovať a svoj čas má odpočívať. Známa veta, ktorú sme mnohokrát počuli, a to možno práve v súvislosti s každoročným príchodom letných prázdnin. Čo však znamená čas prázdnin pre môj duchovný život?

Duchovná stránka života je jediná oblasť, kde si nemôžeme dovoliť prázdniny a kde nie je možné poľaviť. Práve naopak, v dovolenkovom čase sa nám ponúka šanca viac prehĺbiť a upevniť svoj vzťah s Kristom. Ježiš vie, aký dôležitý je pre človeka odpočinok, a preto aj on pri istej príležitosti pozval svojich učeníkov slovami: „Podťe vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite.“ (Mk 6, 31) Ježiš týmito slovami aj nás pozýva vystúpiť z kolotoča každodenných povinností. Všimnime si, že učeníkov pozýva, a nie posielá. Nehovorí „chodťe“, ale „podťe“. Ide s nimi, chce byť s nimi a chce, aby boli oni s ním. Prázdniny nemajú byť duchovne prázdne dni. Nezabudnime, že nedeľa je nedeľou aj v horúcich letných dňoch. Pamätajme na to, že Boh je s nami, aj keď my sme ďaleko od domova kdesi pri mori. Kto je pozorný, ten môže aj v bežných udalostiach objaviť prítomnosť Božiu. Pri ceste lesnými cestami si spomeňme na cesty Božie. Odhadzovanie smetí do koša nám môže zas pripomenúť zbavovanie sa hriechov pri sviatosti zmierenia.

V lete sa nám akoby predžil čas. Slnko nezapadá tak skoro ako v iné dni v roku a to nás vyzýva k bdelosti. Tieto večery predstavujú príležitosť vziať do ruky nejakú knihu. Vziať do rúk možno zabudnuté Písmo a vhlbiť sa do slov, ktoré „sú Duch a život“. Dajme bokom televízny život Šeherezády a sprítomnime si reálny život Ježiša Krista.

Využime čas, ktorý sa nám ponúka, aj na náš duchovný rast a nedovoľme, aby sa prázdniny zmenili na prázdne dni.

Miarián HUSÁR, 2. ročník

Čas so svätými

Prázdniny. Slovo, pri ktorom zažiaria oči nejedného žiaka či študenta. Pre pracujúcich je skôr zaujímavejšie slovo dovolenka. Obidve slová majú význam síce odlišný, ale majú čosi spoločné. Čas odpútania sa od všedných, každodenných povinností, čas oddychu, čas naplnený úplne inou činnosťou alebo ľuďmi.

Po roku opäť prichádza leto a s ním spojený čas dovolení a prázdnin. Možností na využitie je mnoho. My by sme vám chceli ponúknuť tiež jednu možnosť, ako prežiť tento čas voľna. Touto možnosťou je opäť prežiť ho so svätými, ktorých si počas týchto mesiacov budeme pripomínať. So svätými, ktorí nás chcú upriamiť tento raz na naše vzťahy.

Prvým svätým je **svätý Bonaventúra**, biskup a rehoľník, ktorého oslavujeme 15. júla. Žil v 13. storočí a bol človekom veľmi múdrom a vzdelaným. Ako člen františkánskej rehole nás chce upriamiť na vzťah človeka a stvorenia. Svätý biskup hovorí: „Ten, kto nevidí nevýslovný jas stvorenia, je slepý. Ten, koho nezobudia toľké hlasy, je hluchý. Ten, kto za všetky tieto krásy nechváli Boha, je nemý. Ten, kto sa od toľkých znakov neobrátí k prvotnej príčine, je pochabý.“ Počas týchto prázdnin nás naše nohy neraz zavedú do prírody. Skúsme si počas pobytu v nej bližšie uvedomiť, že aj ona je Božím stvorením, krásou,

ktorú nám dal Pán, aby sme aj my z nej mohli čerpať. Aby sme mohli oddychovať a obdivovať krásu samotného Boha.

Druhou prázdninovou svätou je **svätá Brigita Švédska**, spolupatronka Európy, ktorej sviatok oslavíme 23. júla. Táto starostlivá matka a neskôr, po smrti manžela, aj rehoľníčka nás chce upozorniť na vzťah s rodinou, respektíve na náš život s Pánom v rodine. Spolu s manželom sa povzbudzovali vo viere a v duchovnom živote a k tejto viere privádzali aj svoje deti. Toto žitie evanjelia v rodine bolo také silné, že nadchýnalo aj ich deti a okolie. Veď jedno z jej detí, Katarína, je tiež uctievaná ako svätá Katarína Švédska. Nech je nám príklad svätej Brigity posilou, aby sme sa nebáli možno i počas tohto leta spoločne sa modliť v rodine, prečítať si niečo zo Svätého písma a opravdivo žiť evanjelium svojím príkladom.

Tretou svätou je **svätá Klára z Assisi**, ktorú si budeme pripomínať 11. augusta. Klára žila na prelome 12. a 13. storočia a bola veľkou spoločníčkou sv. Františka z Assisi. Pri týchto dvoch menách môžeme upriamiť pohľad na vzťah priateľstva. Svätý Otec Benedikt XVI. na adresu týchto dvoch svätcov povedal: „Keď sa stretnú dve

čisté duše zapálené tou istou láskou pre Boha, dokážu zo vzájomného priateľstva získať silnú vzpruhu pre napredovanie na ceste k dokonalosti. Priateľstvo je jedným z najvznešenejších a najvyšších ľudských citov a Božia milosť ho dokáže ešte viac očisťovať a premieňať.“ Práve priateľstvo bolo nesmierne silné puto, ktoré spájalo Františka a Kláru. Priateľstvo ich nesmierne spájalo a privádzalo k Bohu. Ich príklad nám má pomôcť prehodnotiť naše priateľstvá. Privádzajú nás tiež k Bohu? Nech sú nám tieto dni i upevnením a prehlbovaním vzťahov s priateľmi podľa vzoru svätcov z Assisi..

Ku koncu prázdnin sa nám prihovorí **svätý Augustín**, ktorého si pripomíname 28. augusta. Tento veľký biskup a učiteľ Cirkvi nás chce upriamiť na náš vzťah s Bohom. Veľmi známe sú jeho slová: „Stvoril si nás pre seba a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe, Bože.“ Augustín hovorí o nesmiernej hodnote človeka. Sme stvorení pre nás samých, pre to, aby sme boli milovaní a milovali. Boh nás miluje nekonečnou, nesmiernou láskou. No je otázne, akou láskou ho milujeme my. Aké je naše srdce? Je nespokojné, keď nie je pri Bohu? Je nespokojné, keď sa od neho odvracia? Nech nám príklad svätého Augustína pomáha zintenzívniť, popraviť svoj vzťah s Pánom.

Poslednou svätou, ktorú si pripomenieme až 5. septembra, je **blahoslavená Matka Tereza z Kalkaty**. Jej príklad nás chce upriamiť na náš vzťah k blížnemu. Táto žena, ktorá neraz prežívala nesmierne duchovné utrpenie, bola nositeľkou pokoja a radosti pre druhých. Raz povedala i tieto dôležité slová: „Rozdávajte úsmev. Niet človeka, čo by naň nebol odkázaný. Nikdy nevieme, koľko dobra môže urobiť jednoduchý úsmev.“ Byť človekom, ktorý druhému spôsobuje radosť. Aj to môže byť posolstvo pre tieto prázdniny, aj to môže byť spôsob, ako upevniť svoj vzťah s blížnym. My ľudia sa vieme ľahko zraňovať, no Matka Terézia nás upriamuje na úsmev, na maličkosť. Skúsme i počas týchto prázdnin rozdávať ľuďom úsmev. Aj keď je to niekedy ťažké, určite to prinesie radosť nielen do nášho srdca, ale i do srdc tých druhých.

Päť svätcov, päť druhov vzťahov, päť spôsobov ako duchovne prežiť prázdniny. Je len na nás, čo si vyberieme. Požehnaný čas so svätými!

NOVOKŇAZSKÝ TROJLÍSTOK

Jún sa okrem iného vyznačuje aj kňazskými či diakonskými vysviackami a taktiež primičnými slávnosťami. Tohto roku príjmu kňazskú vysviacku traja naši starší spolubratia. Avšak v júni len prví dvaja, pretože tretí v poradí bude vysvätení kvôli štúdiám v zahraničí, až v auguste. Na to aby sa nám predstavili a trošku priblížili svoje skúsenosti zo života v seminári, ale aj z diakonskej služby, položili sme každému tri otázky, pričom budúci augustový novokňaz dostal dve špecifické.

TOMÁŠ ŠTEFINA

Vek: 30 rokov, diakonská prax: Nová Baňa, Banská Bystrica – Katedrála, primície: 19. 6. 2011 Partizánske – Šimonovany

Životné krédo: Nemám stále životné motto, ale v duchovnom živote mi pomáha výrok sr. Wendy Beckettovej: „Nasledovať Krista znamená len čakať v pološere na Boha, aby urobil, čokoľvek sa mu zapáči.“

1. Z akého rodinného prostredia pochádzaš a čo si robil predtým, ako si vstúpil do seminára?

Sme siedmi súrodenci a rodičia nám už od malička vstúpili do viery. Od skončenia strednej školy až po nástup do seminára uplynulo v mojom živote šesť rokov, počas ktorých som pracoval a bol na základnej vojenskej službe.

2. Čo ti bude zo seminárneho života určite chýbať a na čo sa najviac tešíš v pastorácii?

Ťažko povedať, čo mi bude chýbať, keďže ešte nie som naplno v pastorácii, ktorá je svojim spôsobom odlišná od štúdiá a života v seminári. Vyjadriť sa budem môcť až po istej dobe a skúsenostiach. Teším sa na to, keď bude mať človek skutočný záujem o Boha a svoj život i celú existenciu podriadi Kristovi.

3. Ako si vnímal diakonskú službu? Zmenila sa tvoja predstava o kňazstve počas praxe vo farnosti?

Svoju diakonskú službu som vnímal ako službu Božiemu ľudu a Cirkvi. Ak mi niekto položil otázku, ako sa pripravujem na kňazstvo, tak som odpovedal tým, že denne žijem naplno svoju službu diakona. Myslím, že sa nič nezmenilo na mojej predstave o kňazstve. Verím, že ma Pán vždy prekvapí, keď to budem najmenej čakať.

PETER BALÁŽ

Vek: 30 rokov, diakonská prax: Detva, primície: 26. 6. 2011 Žarnovica

Životné krédo: okrem apoštolského kréda, ešte žiadne osobitné nemám

1. Z akého rodinného prostredia pochádzaš a čo si robil predtým, ako si vstúpil do seminára?

Mám otca a dvoch mladších súrodencov, brata a sestru. Mamina sa už kňazskej vysviacky, žiaľ, nedožila, no Darca života a smrti to tak chcel. Som Mu vďačný, že mohla byť na mojej diakonskej vysviacke. Doma máme ešte osemročného Janka, ktorý je v pestúnskej starostlivosti otca.

Pred vstupom do seminára som bol po skončení strednej školy rok na základnej vojenskej službe. Potom som niekoľko rokov pracoval ako robotník v zlievarenskej firme a neskôr ako policajt na Úrade ochrany ústavných činiteľov a diplomatických misií.

2. Čo ti bude zo seminárneho života určite chýbať a na čo sa najviac tešíš v pastorácii?

Chýbať mi bude dobré bratské spoločenstvo, ktoré je v seminári aj napriek problémom, no tie sú v každom ľudskom spoločenstve. Ale dobré je, že toto spoločenstvo bude pokračovať, aj keď v inej forme. Teším sa na uskutočnenie toho, prečo sme tu v seminári – na službu Bohu a ľuďom – v osobitnej forme, ako kňazi.

3. Ako si vnímal diakonskú službu? Zmenila sa tvoja predstava o kňazstve počas praxe vo farnosti?

Diakonská služba je veľkým darom a naplňala ma. V podstatnej miere sa počas mojej diakonskej praxe moja predstava o kňazstve vôbec nezmenila. No do istej miery sa rozšírila, keďže som už mohol čiastočne zakusovať kňazský a farský život.

MILAN TOMAGA

Vek: 26 rokov, primície: 21. 8. 2011 Nová Baňa

Životné krédo: „Nás ženie Kristova láska“ (2 Kor 5, 14)

1. Z akého rodinného prostredia pochádzaš a čo si robil predtým, ako si vstúpil do seminára?

Pochádzam z katolíckej rodiny, ktorá mi od detstva vštepovala vieru v Boha a potrebu modlitby. Moje rozhodnutie ísť do seminára dozrelo až po maturite na gymnáziu, keď som už bol aj prijatý na vysokú školu, na ktorú som potom nenastúpil. Ale aj na prihlášku do seminára už bolo neskoro, takže som ešte rok strávil doma. Pomáhal som rodičom a pápovi dekanovi vo farnosti a utvrdzoval som sa v svojom rozhodnutí.

2. Na Veľkonočný pondelok si prijal diakonské sviätenie. Ako si to prežíval?

Bola to pre mňa dlho očakávaná a vyčúrená chvíľa. Prežíval som veľkú radosť z Pánovho povolania do jeho služby. Cítil som silnú podporu rodiny, priateľov a farníkov, ktorí pre túto príležitosť putovali až do Ríma, za čo im aj touto cestou ďakujem.

3. V auguste by si mal byť vysvätený za kňaza. Čo ťa čaká dovtedy a čo potom?

Ako diakon sa chystám, okrem praxe doma, mesiac pracovať v jednej farnosti v Írsku. Aj kvôli zlepšeniu sa v angličtine, ktorú budem potrebovať v ďalších štúdiách v Ríme. Budúci rok by som mal začať študovať Sväté písmo na Pápežskom Biblickom inštitúte.

Kňazská vysviacka prvých dvoch novokňazov, sa bude konať 18. júna 2011 o 10.00 hod. v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici. Trojlístok s novokňazmi však bude kompletný až 20. augusta, keď posledný z trojlístka prijme úrad presbytera vo Kostole Narodenia Panny Márie v Novej Bani. Naším spolubratom prajeme veľa Božích milostí a darov potrebných pre službu, do ktorej sa naplno vložili. Aby nezanikli na veľkej lúke sveta, ale aj napriek menšiemu počtu vynikali svojím obetovaním sa Bohu.

Za odpovede ďakuje **Marián JUHANIAK, 1. ročník**

foto: Dominik Jáger

Cyrilo-metodská úcta v Selciach

V seriáli o pútnických miestach Banskobystrickej diecézy vám predstavujeme najvýznamnejšie miesto cyrilo-metodskej úcty na jej území, Selce.

Kostol v Selciach bol pôvodne zasvätený Všetkým svätým. Chrám pochádzal z obdobia gotiky. Možno predpokladať, že jeho dnešná sakristia s plytkým polygonálnym uzáverom mohla byť prvotným kostolom, ktorého vznik siahal až do 13. storočia. Presbytérium kostola, zachované v pôvodnom stave, má dve polia gotickej rebrovej klenby. Nezvyčajne dlhá hlavná loď má dnes už klenby z roku 1806. Veža kostola je z roku 1894. V 16. storočí pristavali ku kostolu aj neskorogotickú kaplnku, zaklenutú dvoma poľami sieťovej klenby. Pôvodne išlo o rodinnú kaplnku miestnej šľachtickej rodiny Seleckých.

V polovici 19. storočia bol oltárny obraz všetkých svätých v Selciach v dezolátnom stave. Vtedajší farár a národný buditeľ Július Plošic (1819-1899) sa pokúsil v roku 1860 nahradiť starý obraz novým. Keďže sa blížilo jubileum príchodu slovenských apoštolov na Veľkú Moravu, rozhodol sa tam umiestniť obraz sv. Cyrila a Metoda. Biskupský úrad v Banskej Bystrici pričinením cyrilo-metodského ctiteľa biskupa Štefana Moysesova toto povolenie schválil v roku 1862. Plošic tak začal usilovne hľadať maliara, ktorý by za primeranú cenu a v krátkom čase namaľoval oltárny obraz. Najskôr si vyžiadal informácie z Prahy, ale odtiaľ mu oznámili, že obraz by stál 250 zlatých. Nepochodil ani u Petra Bohúňa v Liptovskom Mikuláši, ktorý pre časovú tieseň ponuku neprijal. Napokon v decembri 1862 uzavrel zmluvu s banskobystrickým maliarom Júliusom Jonášom, ktorý sa zaviazal namaľovať obraz za 80 zlatých a dodať ho do mája 1863. Július Plošic požiadal biskupa Štefana Moysesova o posvätenie oltárneho obrazu. Biskup sľúbil, že príde do Seliec 31. 5. 1863, na sviatok Najsvätejšej Trojice. Plošic využil okolnosť, že obraz posväti najvýznamnejšia osobnosť vtedajšieho národného života Slovákov a na oslavu cyrilo-metodského jubilea pozval významných slovenských národovcov a zástupy veriacich zo širokého okolia. Pri slávnostiach, ktoré sú podrobne opísané vo farskej kronike, kázali národovci ako napríklad Štefan

Závozník či Juraj Slotta. Pontifikálnu sv. omšu za asistencie kňazov a Bohoslovcov celebroval Štefan Moyses.

Jonášov obraz sv. Cyrila a Metoda predstavuje obidvoch svätcov v úzkej závislosti od pomníka E. Maxa z Týnskeho chrámu v Prahe. Jonáš na svojej maľbe monumentálnosťou slovanských apoštolov vyjadril ich historický význam. Vážne postoje a majestátny pokoj, ktorý z nich vyžaruje symbolizujú nadčasovosť ich misijného diela. Hornatou krajinou v pozadí umelec zas naznačil miesto ich účinkovania, ktorým myslel na Slovensko. Sv. Cyril je oblečený v mníšskom rúchu a sv. Metod má na ornáte pálium, znak arcibiskupskej hodnosti. Uvedený obraz bol od roku 1894 umiestnený vo farskej budove a v roku 1998 bol opäť zreštaurovaný a umiestnený v presbytériu.

Farský kostol v Selciach je najstarším kostolom na Slovensku, ktorý bol zasvätený našim vierozvestcom. Selčianska slávnosť z 31. mája 1863, pri ktorej bol Štefanom Moysesom posvätený obraz sv. Cyrila a Metoda, bola najvýznamnejšou cyrilo-metodskou oslavou milénia príchodu vierozvestov na Veľkú Moravu. V časopise „Cyrill a Method“ sa o tejto udalosti píše takto: „Ty ale slovenský katolícky národ môj, vrúcne sa modli za blaho drahého biskupa nášho, ktorý nový zdroj milosti Božej otvoril tebe putom cyrilo-metodejským v Selciach. Tam sa zhromažďuj každoročne, národ môj, staň sa milosti, ktoré sa ti tam udeľujú, a nikdy nezapomni vrúcny vzdych k Bohu povzniesť za toho dobrého veľkého biskupa slovenského.“

Banskobystrický biskup Rudolf Baláž obnovený obraz požehnal a 25. júna 1998 vyhlásil Selce za centrum úcty k sv. Cyrilovi a Metodovi. V dekrété sa píše: „Môj veľký predchodca biskup Štefan Moyses v našej diecéze v roku 1863 organizoval vo farnosti Selce oslavy 1000. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda ku Slovanom. Verný tejto tradícii a vedený starostlivosťou o znovuzrodenie a prehĺbenie úcty k našim vierozvestom Cyrilovi a Metodovi vyhlasujem farnosť Selce za stredisko úcty k Cyrilovi a Metodovi a žiadam farníkov Seliec, aby tieto slávnosti každoročne pripravovali. Veriacich Banskobystrickej diecézy vyzývam, aby sa pripojili k týmto oslavám. Nech sa sv. Cyril a Metod prihovárajú za nás, aby sme oživilí túto tradíciu otcov a pomáhali tým k duchovnej obnove nielen farnosti Selce, ale celej našej diecézy.“

V duchu týchto tradícií sa v Selciach každoročne 5. júla koná diecézna cyrilo-metodská púť.

ThDr. Gabriel BRENDZA,
vyučujúci cirkevné dejiny

JE AJ MEDZI NAMI

*Eucharistia a svätá omša sú úžasnými darmi od Ježiša. Predtým, ako Ježiš vystúpil do neba, po výzve učiť o radostnej zvesti a krstiť všetky národy, uistil apoštolov slovami: „**A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.**“ Ježiš nás tu nenechal samých. Ako prisľúbil, poslal nám Tešiteľa, Ducha Svätého, a aj on sám je prítomný medzi nami.*

Často, aspoň mne sa to stáva, si ani neuvedomujeme, čo sa to vlastne odohráva počas svätej omše. Je to niečo výnimočné. Pri každej svätej omši sa sprítomňuje Ježišova obeta na kríži, hoci nekrvavým spôsobom. Aj keď to našimi telesnými očami nevidíme, pri svätej omši sa pred nami skutočne odohráva jeho obeta za naše hriechy i hriechy sveta. Podľa slov bolívijskej mystičky Cataliny Rivas Pán nie je obmedzený časom ani priestorom: „**Počas premenenia je celé spoločenstvo prenesené na Kalváriu do momentu Ježišovho ukrižovania.**“ Catalina Rivas ďalej vysvetľuje: „V momente, keď ho ukrižovávajú, sme tam všetci. Pán Ježiš prosí Otca o odpustenie nielen pre tých, ktorí ho zabíjajú, ale za každý jeden náš hriech.“

Počas svätej omše sa koná veľký zázrak. Panna Mária nám odkázala slová, ktoré sa silno dotýkajú aj mňa a v ktorých sa určite nájdu aj mnohí z nás: „**Prečo prichádzate na poslednú chvíľu? Mali by ste prísť skôr, modliť sa a prosiť Pána, aby vám zoslal Ducha Svätého, ktorý by vás obdaril pokojom, očistil od ducha tohto sveta, zbavil trápení, problémov a roztržitosti. Len tak môžete dôstojne prežiť tento posvätný okamih. Ale vy chodíte, až keď sa svätá omša začína a zúčastňujete sa na nej ako na akejkoľvek všednej udalosti, bez duchovnej prípravy. Prečo? Je to predsa ten najväčší zázrak. Prišli ste prežiť tento okamih, keď vám Najvyšší Boh dáva svoj najväčší dar, a vy si ho neviete vážiť...**“

Je to sám Ježiš, ktorý s veľkou láskou prichádza medzi nás a chce sa dotknúť našich sŕdc. Klope na srdce každého človeka a čaká, či ho vpustí dnu. Pán Ježiš

mystičku povzbudzoval: **„Stal som sa vážňom lásky, keď som ustanovil Eucharistiю. Chcel som zostať s vami až do konca sveta, pretože moja láska nemohla znieť, aby ste zostali siroty, vy, ktorých milujem viac ako vlastný život.“**

Ježiš chce, aby stretnutie s ním pri svätom prijímaní bolo okamihom plným lásky, vďaky a radosti za to, že znížil svoje Božstvo do nášho biedneho človečenstva, aby nás pozdvihol k sebe. Ježiš Cataline povedal aj slová: **„Z lásky k vám som zomrel a vstal z mŕtvych. S láskou čakám na každého z vás a z lásky zostávam s vami... Ale vy si neuvedomujete, že potrebujem vašu lásku. Pamätajte, že v tejto vznešenej chvíli som pre dušu žobrákom lásky.“** Uvedomujeme si, že on, Láska, žobroní o našu lásku, a my mu ju nedávame? Ba čo viac, vyhýbame sa stretnutiu s najväčšou Láskou, jedinou, ktorá sa za nás neustále obetuje.

Ježiš ešte poprosil: **„Neodchádzajte hneď po skončení svätej omše, ale zostaňte chvíľu v mojej prítomnosti, tešte sa z nej, dovoľte aj mne tešiť sa z vašej...“** Ježiš nás pozýva, aby sme mu dali miesto vo svojom živote. On je s nami stále, avšak my ho často opúšťame. Po omši odchádzame a myslíme si, že sme si už splnili povinnosť. Ježiš chce ale s nami zdieľať život. Odkázal: **„Ak sa budeš so mnou rozprávať celý deň, a to aj pri plnení svojich povinností, budem ťa počúvať.“** Ježiš, hoci vie všetko a pozná i naše myšlienky a túžby, teší sa, keď mu rozprávame o svojom živote, keď mu dovoľíme byť členom rodiny i najbližším priateľom.

„Svätou omšou ja sám predlžujem svoj život a obetovanie seba na kríži. Bez obetovania môjho života a mojej krvi čo máte, aby ste predložili Otcovi? Ničotu, biedu a hriech...“

Ježiš nás vyzýva, aby sme si našli miesto aj vo svojich domovoch, kde by sme sa aspoň na päť minút denne zišli s rodinou, aby sme poďakovali za uplynulý deň, za dar života a prosili za svoje každodenné potreby, požehnanie, ochranu, zdravie... A podobne, ako navštevujeme svojich známich a svojich priateľov, chodili aj jeho navštíviť do svätostánku.

Nejde tu o nejaké nútenie, ale o pozvanie Boha voči nám. Keď budeme kráčať s Ježišom, prijímať jeho Telo a sýtiť sa ním, spoznáme toho najväčšieho priateľa a získame mnoho milostí, pomoci a útechy do každodenných situácií, ako aj do nášho poslania vo svete, ktoré ako kresťania máme.

Podľa svedectva **Cataliny Rivas** *Prežívaj svätú omšu* spracoval **Jozef BENČAT**,
2. ročník

„Mali by ste prekonať v čnosti anjelov a archanjelov, lebo oni nemôžu prijímať mňa ako pokrm, ale vy áno. Oni pijú len kvapku z prameňa, ale vy, čo máte milosť prijímať ma, máte celý oceán.“

REŤAZ DO NEBA...

Zamyslenia nad tajomstvami **slávnostného ruženca**

1. tajomstvo:

Ježiš, ktorý slávne zmŕtvych vstal.

„Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych.“
(Lk 24, 5 – 6)

Zvesť o Ježišomv z mŕtvychvstaní naplnila v to veľkonočné ráno ženy i učeníkov natoľko, že o tom rozprávali každému, koho stretli. A bolo im jedno, že to bola správa viac ako neuveriteľná, že to bola správa, ktorej obsah sa vymyká nielen ľudskému chápaniu, ale aj prírodným zákonom. Ak si aj Ty uveril, že Ježiš žije, bez ohľadu na okolnosti choď a vydávaj o ňom svedectvo svojím životom, zvestuj ľuďom radostnú zvesť o Božej veľkosti a sláve, ale najmä o jeho láske. Ved' on svojou smrťou a z mŕtvychvstaním každému vrátil možnosť byť skutočne šťastný.

2. tajomstvo:

Ježiš, ktorý slávne vystúpil do neba.

„A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Mt 28, 20)

Ježišov prísľub o tom, že napriek svojmu odchodu k Otcovi ostáva s nami až do konca sveta, nebol len prázdnu frázou danou pri rozlúčke. Jeho prítomnosť môžeme rôznymi spôsobmi hmatateľne zažívať každý deň aj dnes. Ak teda aj ty cítiš, že Ježiš je stále s tebou a naplňa tvoj život šťastím, nenechávaj si tento pocit šťastia len pre seba, ale s veľkou radosťou sa oň del' s druhými. Získaš z toho mimoriadnu výhodu: spoločenstvo, v ktorom budeš prežívať jeho lásku ešte hlbšie.

3. tajomstvo:

Ježiš, ktorý nám zoslal Ducha Svätého.

„Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“ (Jn 14, 26)

Zoslanie Ducha Svätého znamenalo v živote tých, ktorí ho prijali, nevídaný zlom. Z ustráchaných zbabelcov sa stali nadšení hlásatelia Kristovej lásky a jeho posolstiev. Ak si aj ty prijal Ducha Svätého, buď si vedomý, že on ti dáva odvahu

a silu byť pevným v hlásaní Ježišovej radostnej zvesti, že on Ťa natrvalo ukotví v Božej láske. Buď si vedomý, že Duch Svätý Ťa učí chápať a žiť to, čo od teba chce Ježiš, a pretvára tvoj život svojou milosťou do novej kvality.

4. tajomstvo:

Ježiš, ktorý Ťa, Panna, do neba vzal.

„Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ (Lk 1, 38)

Pripomienka nanebovzatia Panny Márie nás vracia späť na počiatok evanjelia – k zvestovaniu. Mária bola totiž odmenená nebeskou slávou ani nie preto, že svoje áno povedala Bohu hneď a bez váhania, ale najmä preto, lebo toto svoje „rýchle“ áno nikdy, ani napriek ťažkostiam a utrpeniu, neodvolala. Ak si teda aj ty povedal Bohu svoje áno, nikdy ho nevezmi späť, ba čo viac, odovzdaj mu celý svoj život. Buď si istý, že on ti ho vráti aj s úrokmi v podobe večného šťastia v nebi.

5. tajomstvo:

Ježiš, ktorý Ťa, Panna, v nebi korunoval.

„Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat, sestra i matka.“ (Mt 12, 50)

Plnenie Božej vôle znamená spoločenstvo s Otcom i Synom. Znamená byť príslušníkom Ježišovej rodiny. Jeho vôľu totiž nikdy neplníme sami, ale k Otcovi a za Otcom kráčame spolu s tými, ktorí chcú šťastie prežívať s Ježišom. Ak si sa preto aj ty rozhodol ísť za ním, nasledovať ho a byť tak členom Kristovej rodiny, neboj sa pozerat' na príklad Márie. Ona, matka a kráľovná tých, čo plnia jeho vôľu, vedie všetky svoje deti. Ona vytvára domov pre Kristovu rodinu.

Dušan RONČÁK, 4. ročník

Deň blahorečenia Jána Pavla II.

Banskobystrickí bohoslovci sledovali blahorečenie pápeža Jána Pavla II. na dvoch miestach, ktoré sú spojené s jeho životom.

Prvým miestom, kde seminaristi sledovali beatifikačnú slávnosť, bol samotný Kňazský seminár v Badíne, ktorý bl. pápež Ján Pavol II. navštívil 12. septembra 2003 počas svojej pastoračnej návštevy Banskobystrickej diecézy. V seminári Svätý Otec strávil popoludnie a na jeho pôde sa stretol s biskupmi, zamestnancami, vyučujúcimi, seminaristami, ako aj s členmi iných kresťanských cirkví. Vzácná príležitosť jeho beatifikácie nám môže pripomenúť slová, ktoré bl. Ján Pavol II. adresoval veriacim na banskobystrickom námestí: „Dajme priestor Bohu! V rôznorodosti a bohatstve jednotlivých povolání sme každý jeden pozvaný, podľa Máriinho vzoru, prijať Boha do svojho života a spolu sním putovať týmto svetom, ohlasovať jeho evanjelium a vydávať svedectvo jeho lásky. Nech je toto dnes naším spoločným predsavzatím, ktoré plní dôvery

vkladáme do materských rúk Máriiných. Na jej príhovor nech dostaneme dar pevnej viery, ktorá osvetľuje horizont existencie a robí priehľadnými myseľ, ducha i srdce.“

Jedinečnú návštevu Svätého Otca v badínskome seminári pripomína pamätná izba, ako aj mozaika Marka Rupnika, ktorú posvätil bl. Ján Pavol II. Obidve pamätihodnosti môžu v seminári navštíviť aj prichádzajúci hostia, ktorí si tak môžu pripomenúť neopakovateľné chvíle návštevy Svätého Otca v našej Banskobystrickej diecéze.

Druhým miestom, na ktorom bohoslovci z Badína sledovali prenos beatifikačnej slávnosti, bolo mesto Jána Pavla II. – Krakov. O tomto meste sa počas prvej apoštolskej cesty do rodného Poľka 10. júna 1979 bl. Ján Pavol II. vyjadril, že mu je v ňom vzácný každý

Bl. Ján Pavol II. s vyučujúcimi a predstavenými v seminárnej kaplnke 12. septembra 2003

kameň a každá tehla, lebo mu pripomínajú jeho život. V tomto meste blahoslavený pápež prežil svoje študentské, kňazské i biskupské roky. Pätnásť Bohoslovcov spolu so špirituálom Ľubomírom Gregom sa tu zúčastnilo 1. mája 2011 sviatku Nedele Božieho milosrdenstva. Liturgickej slávnosti predsedal rektor sanktuária Božieho milosrdenstva v krakovských Lagievnikoch biskup Ján Zajac. Pútnici v novej bazilike sledovali priamy prenos z Námestia sv. Petra v Ríme. Po homílii Svätého Otca Benedikta XVI. pokračovalo eucharistické zhromaždenie v Krakove slávením svätej omše, počas ktorej si mohli veriaci uctiť aj vzácnu relikviu krvi bl. Jána Pavla II. Krv pochádza z posledných dní života Jána Pavla II. Lekári v Nemocnici Bambino Gesu ju odobrali pre prípadnú potrebu transfúzie, ktorú však pápež už nepotreboval. Krv sa preto rozdelila do štyroch ampuliek, z ktorých dve odovzdali Stanislavovi Dziwiszovi a dve ostali v nemocnici, v správe rehoľných sestier. Jedna z týchto ampuliek, ktoré spravoval kardinál Dziwisz, je teda prítomná aj v krakovskom relikviári. Krv je tekutá, čo sa vysvetľuje prítomnosťou antikoagulačnej látky, ktorá bola prítomná v skúmavke v čase odberu.

Biskup Ján Zajac nesie relikviu krvi bl. Jána Pavla II.

Seminaristi svoju púť v Krakove ukončili v bazilike o 15. hod. modlitbou korunky Božieho milosrdenstva. Bl. Ján Pavol II. patril k najväčším apoštolom úcty k Božiemu milosrdenstvu. V pamäti ostáva aj veľmi horlivá a stále aktuálna výzva, ktorú Ján Pavol II. vyslovil 17. augusta 2002 pri posviacke sanktuária v Lagievnikoch: „Ako veľmi potrebuje dnešný svet Božie milosrdenstvo. Zo všetkých kontinentov sa z hĺbín ľudského utrpenia vznáša volanie o milosrdenstvo. Tam, kde vládne nenávisť a túžba po pomste, kde vojna prináša bolesť a smrť nevinným, tam je potrebná milosť Božieho milosrdenstva, ktorá utišuje ľudskú myseľ i srdce a prináša pokoj. Tam, kde chýba úcta k životu a ľudskej dôstojnosti, tam je potrebná milosrdná Božia láska, lebo v jej svetle vidíme neobyčajnú hodnotu každej ľudskej bytosti. Svet potrebuje milosrdenstvo, aby vo svetle pravdy skoncoval s nespravodlivosťou. Preto v tomto sanktuáriu chcem dnes slávnostne zasvätiť svet Božiemu milosrdenstvu.“

Bohoslovci svojou púťou do Krakova, centra úcty k Božiemu milosrdenstvu, naplnili odkaz Jána Pavla II. a vyprosovali pokoj pre seba i pre svet aj na orodovanie nového blahoslaveného, ktorý sa na nás už pozerá z okna domu nebeského Otca.

PRAVÝ A FALOŠNÝ HUMANIZMUS NA FILMOVOM PLÁTNE

Filmový priemysel dnes produkuje mnohé diela. Len málo z nich má cenu z hľadiska umeleckého a len niektoré z nich stoja za povšimnutie aj z hľadiska odovzdávania pozitívnych hodnôt. Pozoruhodne prekvapivé sa ukázali v tomto smere za ostatný čas najmä dva filmy – **Sedem životov** (2008) a **Bella** (2010).

Filmy majú spoločné východisko. Hlavný hrdina, v oboch prípadoch muž, pri autonehode spôsobí smrť človeka – v prípade prvého filmu sa tak stane v podnapitosti počas nočnej jazdy, keď dôjde k čelnej zrážke, v retrospektíve deja druhého filmu sa dozvedáme, že slávny futbalista, ktorý sa práve chystal podpísať nový výhodný kontrakt, zrazí malé dievčatko. Dej filmov sa ďalej odvíja v duchu pokánia za spôsobenú škodu. Obidvaja hlavní hrdinovia vstúpia do seba a dobrými skutkami sa snažia odčiniť nenapraviteľné zlo, ktoré spáchali.

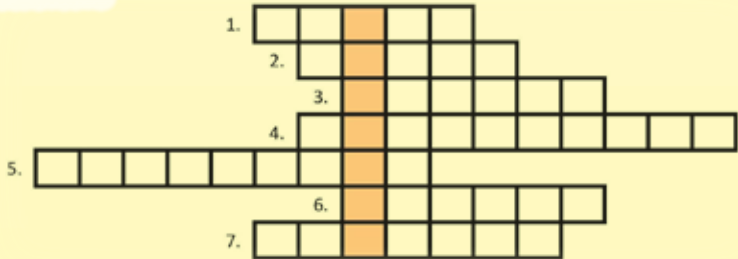
A tu nastáva morálny a hodnotový problém. Ten spočíva v tom, že v jednom z týchto filmov je altruizmus hlavného hrdinu falošný a sebecký. Vo filme *Bella* známy futbalista zamení slávu za pokojný pracovitý život a jeho pokánie sa z roviny sebaľútosti posúva do roviny nezištnej pomoci blížnemu – materiálnej i citovej podpory jeho bývalej kolegyne z reštaurácie; táto pomoc je o to cennejšia, že ju presvedčí, aby si nechala dieťa, ktoré čaká, ba viac, stará sa oň. Očista hlavného hrdinu filmu *Sedem životov* sa odohráva prostredníctvom pomoci druhým tak, že hlavný protagonistu niekoľkokrát daruje orgány svojho tela ľuďom, ktorí sú na to odkázaní, a iných podporuje finančne. Aj v tomto filme je dôležitý vzťah muža so ženou – hlavný hrdina sa s ňou však zoznamuje nie tak pre lásku k nej samej ako k osobe, ale v prvom rade preto, lebo je smrteľne chorá a on jej chce pomôcť. Vypočítavosť, prezlečená za nezištný humanizmus, vrcholí v tom, že darca vykoná samovraždu, aby mohol tejto žene „darovať“ svoje srdce.

Správne hodnoty, ktorých zreteľnosť sa v dobe postmodernity stráca, je niekedy ťažké rozpoznať, a táto ťažkosť sa ukazuje aj vo filmovom umení. No práve tento jav nás pobáda k tomu, aby sme sa viac upevňovali v poznávaní hodnôt a morálnych princípov nášho náboženstva. Veď ono je náboženstvom lásky.

Tajnička

Milí čitatelia! V tomto čísle časopisu Xaver sa vrátíme na úplný začiatok Biblie, do jej prvej knihy. V prípade, že na nejakú otázku nebudete vedieť odpovedať, zalistujte si v tejto knihe Svätého písma. Kniha má grécky názov Genezis, čo znamená "zrod", resp. "vznik." Keď sa vám podarí správne vylúštiť tajničku, dozviete sa aj hebrejský názov tejto knihy, ktorý znamená "Na počiatku." Prajeme vám veľa krásnych chvíľ pri čítaní Svätého písma a lúštení tajničky.

1. Ako sa volal muž, u ktorého Jakub strávil 14 rokov života a zobral si jeho dcéry za ženy?
2. Ako sa volal muž, ktorý "kráčal s Bohom" 365 rokov svojho života a bol vzatý do neba?
3. Ako sa volala manželka Izáka?
4. Ako sa volal kráľ, ktorého meno v preklade znamená "Kráľ pokoja"?
5. O hadovi, ktorý naviedol Evu na hriech, sa hovorí, že bol (to slovo) ako ostatné zvieratá...
6. Ako sa volal Abrahámov syn, ktorého porodila slúžka jeho manželky Agar?
7. Ako je nazvaný človek, u ktorého ako prvého skončil Jozef, keď ho bratia predali do otroctva?

Výherca vyžrebovaný z tých, ktorí nám pošlú správne znenie tajničky, dostane tričko s novým erbom seminára. Z riešiteľov minulej tajničky sme vyžrebovali Lukáša Franeka, ktorému posielame sľúbenú výhru.

Prajeme Vám mnoho zábavy i poučenia!

(-pi-)

Tipy

Príde syn pračloveka do-
mov s vysvedčením a otec
mu hovorí: „To, že si dostal
trojku z lovu, chápem, veď si
ešte malý. Ale že si prepadol
z dejepisu, ktorý ma len dve
strany, tak to fakt pochopiť
nedokážem!“

Režisér sa pred predstavením
pozrie cez dierku v opone
do hľadiska a povie hercom:
„Budeme hrať preslovku.“

Farár bol preložený na inú faru
a lúčil sa s veriacimi. Mnohí
plakali. Farár ich upokojoval:
„Neplačte, yšak po mne príde
lepší.“ – „Áno, to nám pove-
dal aj ten predošlý.“

Traja cudzinci boli na svätej
omši. Keď sa k nim priblížil
vyberač so zvončekom, jeden
sa spravil, že mu prišlo zle. Tí
dva ho vyniesli na vzduch...

Žena sa spovedá, že sa rada
pozerá do zrkadla a obdivuje
sa, aká je pekná. Kňaz ju upo-
kožil: „To nie je hriech. To je
len omyl.“

(-be-)

DIAKONI 2011

„Usilujte sa však predovšetkým slúžiť ľuďom tak, ako chce Boh, aby sa im slúžilo bez toho, že by ste v tom hľadali odmenu, a bez toho, že by ste sa nechali viesť egoistickými záujmami.“ (bl. Ján Pavol II.)

dodá LÚČ

Nádej uprostred sveta zloby

*Chvíľkové šťastie zaniká aj rastie,
až kým jedného dňa úplne zhasne.
Zavrie oči a už ich neotvorí.
Plameň, ktorý zhasol, sa nerozhorí.
Kvet sa neotvorí, nebude kvitnúť,
lod' na horizonte neprestane miznúť.*

*A zmiznúť sa nedá uprostred tohto sveta.
Nevyfarbí svet čierno-biela paleta.
Preto je trúfalosť za svoju zlosť
čakať viac ako ohlodanú kosť.
A vidieť ďalej nedokáže človek,
nie je na to stavaný, potrebuje oblek.
Oblek ducha, ktorý ho zaodeje spásou,
bude ho sprevádzať nekonečnou trasou
zvanou život, zvanou bolesť i smiech,
aby ho ochránil od cesty zvanej hriech.*

Peter Píš

